

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANERBLADET

NR. 8 AUGUST 1966 51. ÅRGANG

Månedsskrift
for Soransk
Samfund

Det er en kendsgerning, at Christiani & Nielsen er et af de danske firmaer, hvor mulighederne er størst for at komme til at deltage i spændende opgaver over hele jordkloden, f. eks. ved følgende igangværende arbejder:

Motorvejstunneler i Belgien, Danmark, Holland og Norge.

Havneanlæg i Brasilien, England, Libyen, Sydafrika, Thailand og Tyskland.

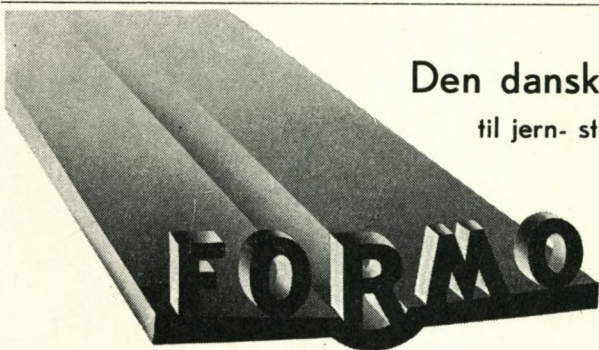
Flodregulering og dæmninger i Pakistan og Venezuela og...

ikke at forglemme Lillebæltsbroen i Danmark.

**Gør hele
verden
til Deres
arbejds-
område**

Har De lyst til at være med til at arbejde i et stort firma, hvor den enkelte kan få lov til at udvikle alle sine skabende evner gennem interessante opgaver, vil vi gerne hilse på Dem. Ring venligst på tlf. (01) 14 12 33, lokal 83 og aftal et møde på et af vore kontorer.

CHRISTIANI & NIELSEN

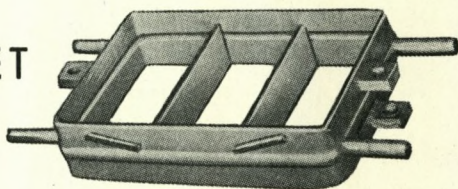
**Den danske stålformkasse
til jern- stål- og metalstøberier**

Leveres i størrelser
og udførelser
efter ønske

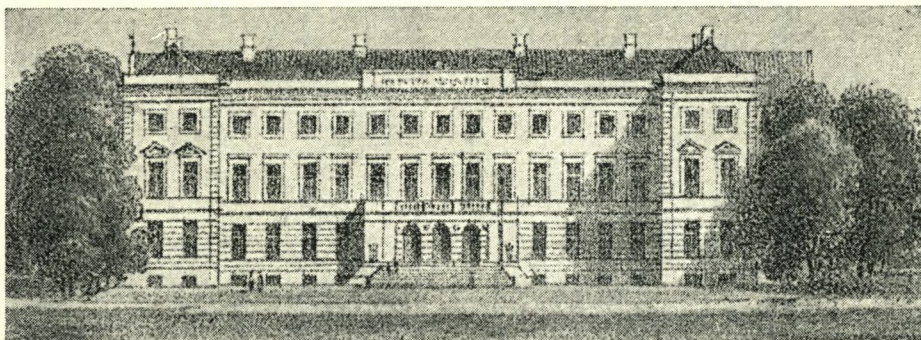
STAALKONTORET

Jægersborgsvej 64 . Kgs. Lyngby

Telefon (01) 88 26 22

Academia Sorana

efter gammelt stik

SORANER-BLADET

August 1966

51. ÅRGANG

NUMMER 8

Den første danske cricketkamp

spillet i Sorø søndag den 7. oktober 1866.

Det københavnske hold var ikke et sammenspillet klubhold af den gode grund, at et sådant fandtes ikke, men det lykkedes at samle følgende spillere, der dyrkede spillet på Østerfælled, hvor de vistnok havde dannet en slags klub.

Holdet bestod af følgende spillere:

Edm. Hansen Grut (senere professor i oftalmologi), Gross, Harald Hansen (senere etatsråd, landstingsmand), stud. theol. Mandix Schou (senere overlærer i Holbæk), bankkasserer Brorson, læge From, læge Kampmann, kammerherre Otto Bull, Departementschef G. Bull, fuldm. H. Schumacher, cand. theol. Bang, ingeniørkaptajn Otto Valdemar Hoskiær.

De soranske spillere var:

V. Redøhl, anfører (senere præst i Ousted), Emil Holstein Rathlou (senere hofjægermester, Rathlousdal), Sophus Hauberg (senere direktør for A/S

TITAN, Soransk Samfunds formand 1908—1920), Valdemar Kochen (senere godsejer i Ungørn), Emil Schlegel (senere tekstilfabrikant i Helsingør), Vald. Kalkau (senere ejer af Gundsøgaard), Carl Kornbech (senere oberstløjtnant), v. d. Aa. Kühle (senere direktør for Carlsberg bryggerierne), Axel Ræder (senere ejer af Baadesgaard, Lolland), Otto Hansen (senere præst, Aalborg), Julianus Hastrup (senere forpagter af Bonderupgaard).

Københavnerne modtoges kl. 9.20 på landstationen og blev i både, pyntet med flag, roet over Søen fra Andebugten. — Ved Ankomsten til Akademiet indtoges på 1. sal i rektorboligen (rektor var P. H. Tregder) en let frokost, der blev serveret i tre værelser, som beboedes af Axel Thortsen (senere oberst), Hjalmar de Bang (senere ejer af Haraldskjær ved Vejle) og Sophus

Haugberg. Redøhls værelse fungerede som anretterværelse. —

Kampen begyndte kl. 12.00 og var færdigspillet »inden middag«. Soranerne opnåede 80 p. (33 + 47) og københavnerne 114 p. (58 + 56), altså tabte soranerne med 34 p. — Efter middagspausen enedes man om at spille endnu en kamp, og den vandt soranerne med 51 p., idet de opnåede 100 p. (43 + 57) mod københavnernes 49 p. (29 + 20). Soranerne gjorde så det, at de lagde de to kampes resultater sammen, hvorved de kom til det resultat, at de havde vundet med 17 p., nemlig 180 p. mod københavnernes 163 p.

Københavnerne protesterede naturligvis og hævdede, at hver havde vundet sin kamp, og at de havde vundet den første, som det jo mest kom an på, da det udelukkende var for at spille den, at de var taget til Sorø, medens den anden var en ekstra og uforudset foreteelse — i dag ville vi have kaldt den en »friendly match«. — Men hver part holdt på sit, dog — som det står i referatet — »man skiltes i Venskab«, men meningsudvekslingen derom pågik i flere år.

Kejserinde Dagmars livlæge, Peter Plum (død 2/3 1915) havde udsat et æf ham kort tid forinden vundet boldtræ som præmie til den soraner, der opnåede flest points. Det tilfaldt Haugberg som topscorer med 39 p. (18 + 21). Københavnerne topscorer var Mandix Schou (student fra Sorø 1863).

Endnu et års tid eller to derefter læser man om cricketkampe, men efter de engelske ingeniørers bortrejse sygnede spillet hen, væsentlig som følge af manglende forståelse hos pædago-

gerne, slette pladsforhold og vel også på grund af den i landet manglende forståelse for idrættens betydning. — Spillet overlevede imidlertid på Sorø Akademi, takket være adjunkt Ibsens forståelse af dets opdragende egenskaber, og herfra spredtes det så atter ud over landet ved gamle soranere. —

R. E. Brincker.

Den anden thai-danske ekspedition 1965-66

*Af mag. art., universitetsadjunkt
Per Sørensen*

Det er sommer i Danmark, såkaldt i hvert fald, og efter kalenderen. Jeg er begravet, begravet i en iskold kælder nederst i Nationalmuseet; det er nødvendigt at have varmt tøj på — uldne strømper og tyk sweater — for at undgå en forkølelse. Det er hernede, at fundene fra de Thai-Danske ekspeditioner opbevares og studeres under betingelser, der er stik modsat dem, hvorunder de blev fremdraget. Tankerne går ofte derud, ud til virkelig sommer, til et menneskevenligt klima og til helt vidunderlige frugter, til problemer af en helt anden størrelsesorden end de, der optager vor egen lille hverdag, problemer, der på alvorligste måde griber dybt ind i menneskelivet og dets vilkår; og dog er disse mennesker ikke tilnærmelsesvis så præget af deres meget elendigere kår, end vi herhjemme er af al vores velfærd. Apati, vil en og anden måske sige, uvidenhed, vil andre mene; eller skulle det mon være et udslag af storheden i den asiatiske mentalitet, den

storhed, der bevirker, at man kan være tilfreds midt i elendigheden, at der kan blive kræfter tilovers til et smil og en sund latter? Men vil Thailerne også kunne klare overgangen til den stigende velstand og de forbedrede levevilkår og samtidig bevare det smil, som gik fløjten herhjemme? Det vil vel først de kommende år vise med sikkerhed, men noget får mig til at tro det.

Udforskningen af Thailands oldtid er et ret nyt fænomen, såvel for landet selv som for dansk videnskab, og ærkesorānere kan glæde sig over, at der fra begyndelsen har været et stærkt sorānsk islæt. I komiteen for den første ekspedition fra 1960—62 sad således rigsantikvaren, professor, dr. phil. J. Brøndsted, (s. '09), dr. phil. Anton Fr. Bruun, (s. '20), ekspeditionslederen, dr. phil. Eigil Nielsen, (s. '29). Jeg selv (s. '51) havde den fornøjelse at være dansk arkæolog på ekspeditionen, (den hollandske arkæolog, dr. H. R. van Heeckeren, der som japansk krigsfange ved River Kwai havde gjort de første væsentlige fund, deltog også) og fik overladt ledelsen af den anden ekspedition fra 1965—66.

Hvad er der så kommet ud af disse ekspeditioner? Jeg skal ikke her begynde en lang udredning af Thailands oldtid, men blot henvise til, at landet simpelthen er begyndt at få en oldtid, og tilmed en oldtid som vedkommer folket. For mens den hidtidige opfattelse gik ud på, at Thai-folket først var kommet til landet omkring år 1.000 efter en folkevandring fra Sydkina, og at de ved deres indtrængen skulle have fundet andre folkeslag i landet, så er

vi gennem de forhistoriske undersøgelser nu nået så vidt, at vi med forsigtighed tør postulere, at en gren af den nuværende befolknings forfædre har beboet landet i hvert fald siden yngre stenalder, sandsynligvis fra omkring 2.000 f.Kr. Dette udelukker dog ikke muligheden af, at også andre stammer kan have beboet landet, det er endog sandsynligt, at det har været tilfældet.

Den forbindelse mellem forhistorisk og recent befolkning, som synes godtgjort, er først og fremmest baseret på arvebiologiske fænomener, konstateret ved undersøgelserne af det fremgravede skeletmateriale. Forbindelsen kan imidlertid også stærkere og stærkere dokumenteres rent arkæologisk. Således fandt vi under den sidste ekspedition stærke vidnesbyrd om en ubrudt materiel kultur fra yngre stenalder og frem til historisk tid; et andet stærkt argument for hypotesens rigtighed kom frem under udgravningen af en yngre stenalderboplads, hvor vi for første gang fandt en hustomt (tilmed den første fra hele Sydøstasien). Den eneste mulige rekonstruktion af dette hus er en bestemt type oval-hus, som stadig bruges af en af de ældste Thai-talende stammer.

Men hvad får Danmark så ud af dette arbejde? En good-will, som i hvert fald ikke er blevet forringet, og som forhåbentlig kan komme dansk udenrigshandel yderligere til gode, og en reklame, som vil blive set. Vort eget Nationalmuseum er ikke alt for velbesøgt, mens Nationalmuseet i Bangkok har et årligt besøgstal på over 3 millioner (ikke turister alene). Til næste år åbnes den nye forhistoriske sam-

ling på museet i den første bygning på museets grund. Langt den overvejende del af de genstande, som skal udstilles der, er udgravet og konserveret af de Thai-Danske ekspeditioner, og det vil blive nævnt og skrevet, set, hørt og læst af mindst 3 millioner mennesker årligt. På hjemmefronten kommer en værdifuld samling til vort Nationalmuseum, til glæde for besøgende og studerende, den eneste af sin art i Europa, og i mange år endnu i hele Verden.

På det internationale forskningsplan har arbejdet derude givet os et godt renommé. Store ord, jamen sandheden; således fik jeg på hjemrejsen fore-

spørgsel om, hvorvidt vi kunne gøre noget tilsvarende i nogle andre lande, simpelthen et 5 års projekt. Baggrunden for tilbuddet er den, at man lige har afslået en anden forsker — en af mine nære venner — at udføre dette projekt. Man fandt ham ikke tilstrækkelig kvalificeret. Man kan selv skaffe over 50 % af budgettet, men hvordan kan man herhjemme skaffe den resterende del af beløbet? 400.000 kr. hænger ikke på træerne. Vore videnskabelige fonds er overbebyrdede med ansøgninger, så vi er Ø.K., Otto Mønsted fondet og Dansk Ekspeditionsfond meget taknemmelige for den kolossale støtte, de hidtil har ydet, til gavn for dansk forskning.

Baldur fylder 100 år

Den 27. september 1966 er det 100 år, siden gymnasieforeningen Baldur blev stiftet. I anledning af jubilæet udsender Baldur med støtte af Soransk Samfund et skrift, væsentlig bestående af penneprøver fra foreningens arkiv — med kritiske, æstetiske og humoristiske indslag fra hele hundredårsperioden. Skriftet indledes med et bidrag af rektor Arne Østergaard og tilsendes gratis alle Soransk Samfund's medlemmer.

På jubilæumsdagen arrangeres en »Minerva-aften« i Sorø, hvortil alle gamle Baldurmedlemmer indbydes. Møder disse talrigt op (i skolens festlokaler kl. 19.30), er her chancen for en Balduraften i gammel stil — men også for et møde med den underholdning, som vor tids unge kan byde på. Der vil desuden være fremlagt Baldurminder af forskellig art (incl. gamle »Minerva«'er) til medlemmernes behagelige gen(nem)syn.

Traktementet består af punch m.m. — tager dog ikke karakter af bespisning. Hovedvægten ligger på det åndelige: Ydelsen såvel som nydelsen. — Reservér denne aften! Forsøg ikke chancen for et møde med Baldur af i dag og giv *tilmelding senest den 20. september* til: Rektorkontoret, Sorø Akademis Skole, Sorø, telf.: (03) 6 30 837.

Soranerfrokosten

TORS DAG DEN 4. AUGUST 1966

En dejlig formiddag med sommer og sol — men alligevel kunne man mønstre 19 kammerater ved vor sammenkomst. Ældst var Foster Dulles og Truman (1900 og 1901), yngst den smukt fuldskæggede Niels Saxtorph (1940).

Vor formand *Kann* bød velkommen til de forholdsvis få fremmødte og propo-nerede uden nærmere motivering (behøves heller ikke) skolens skål. Dette indledningsintermezzo afrundedes som sædvanlig af Hauch-verset med Hebos følelsesfulde akkompagnement. *Kann* berettede om den planlagte gramfonoplade *Sorø Minder* og beto-nede med løftet pegefinger, at man måtte have mindst 370 forudbestillinger for at kunne realisere planen. De fleste deltagere tegnede sig for et eksemplar. Se iøvrigt om pladen andetsteds i bla-det.

Saxtorph havde været 12 dage i Sorø, dels for at hvile og rekreere sig ved udflugter, dels for at studere historie. Turene var en pilgrimsfærd i byen og omegnen, men de var tillige noget af det modsatte: Den tidligere så stille Storgade var nu stærkt trafikeret af biler, et vildt og voldsomt villakvarter havde rejst sig ved Skjolden, vejen ud til banen havde mistet det halve af alléen, i skovene var der lavet nye veje, bevoksningen var ændret.

Men trods dette: Atmosfæren var den samme: Skole og kirke tronede majestætisk, forbindelsen af historie, gl. kultur og natur bestod stadig — i vores øjne er Sorø uforanderlig.

Kindt lovpriste sarkastisk Saxtorphs

flid og optimisme — i Sorø drev mange ellers i de mange skoleår. Han leve!

For at bringe lidt liv opvartede *Bjørning* med et par anekdoter, der blev modtaget med den tilbørlige jubel. Han bakkedes op af *Schjærff* med et par andre vittigheder, der skulle tjene som indledning til det centrale, nemlig at han fra pens. kredslæge Hans Bryder i anledning af dennes 60 års studenter-jubilæum havde modtaget et beløb til kage på fod, hvad ingen var ked af. Giveren kunne på grund af »gammeldom og svagelighed« ikke selv være med, men viste altså sit kammeratsind med denne ædle gestus. Han fik et leve, og man overdrog redaktøren at sende ham en takkehilsen.

Angående måltidet bemærkes, at man atter var henfaldet til »de samme sild«.

Vi mødes igen *torsdag den 1. september kl. 12¹⁵*.

P. Sch.

P.S.: Om det skyldes referentens ufuld-komne opfattelsesevne, eller at Brincker ved forrige frokost ikke fik udtrykt sig tydeligt nok, kan ikke afgøres; men en årsag til Sorøcricketspillet's kummerlige fremtid eller eventuelle undergang finder Brincker deri, at man savner de to yngste klasser, der i 12 års alderen bedre lader sig dressere til det ædle spil. En værdifuld tradition er ved at gå tabt.

Sorø akademis skoles årsskrift 1965-66

Der indledes med en overordentlig smuk nekrolog over lektor Vilhelm Gorm Hansen, der døde den 30. november 1965, 93 år gl.

Efter det lille resumé over skolens historie omtales lærere og funktionærer: Cand. scient. P. O. Jensen ansattes ved skrivelse af 3. juli 1965 som adjunkt, og ved kgl. resolution af 25. marts 1966 meddeltes der lektor E. Nordahl Svendsen afsked — på gr. af sygdom — fra 30. april 1966. Han takkes meget for sit initiativrige virke gennem omtrent 38 år.

Der dimitteredes 1964 82 studenter og 26 realister. Elevantallet var den 1. maj 1965 344, ved udgangen af marts 1966 338; stadigvæk gives der, da forsørgers stilling og hjemsted anføres, lejlighed til at overbevise sig om, at skolen rummer elever fra alle kredse og områder af vort land; Sorø er en demokratisk institution.

Et stort afsnit redegør for det i årets løb gennemgåede stof — 3. g. og 3. r. findes dog under »eksamenspensæ«.

Bibliotekets bestand var den 31. december 1965 73.810 bind — tilvækst i 1965 174 bind — plus 14.626 skoleprogrammer. Biblioteket har i 1965 haft 294 lånere, hvoraf 221 elever. Der er udlånt 4.378 bind, heraf til elever 2.702 bind. 108 bind er hjemlånt fra læsesalen på Blå Gang, ialt 4.486. Adskillige institutioner og privatpersoner har betænkt biblioteket med gaver. Den naturhistorisk-geografiske samling har modtaget en fin samling afrikanske fugle, og en anonym velgører i forældrekredsen har skænket et pengebidrag til udstopning af fuglene.

Antallet af alumner er 175: 42 bor på ældste afdeling i rektorgården, 33 på yngste afdeling »Vænget«, og 20 i hver af det nye alumnats fem huse.

De til rådighed stående fripladser, stipendier og bogpræmier er uddelt til de heldige modtagere, hvis navne opregnes.

Under »Særlige Meddelelser« bemærker man med interesse »Grendeling efter 1. gymnasieklasse«, en redegørelse for såvel de sprogliges som matematikernes fælles- og særfag.

»Af skolens dagbog« giver underretning om fester og ekskursioner. Gymnasieforeningen »Baldur« har haft forskellige »gæster« som foredragsholdere, »Eksamenspensæ« meddeler læst og opgivet pensum for studenter- og realeksamen, og det allersidste afsnit oplyser om, at man begynder det nye skoleår den 12. august. Den tid, den sorg eller glæde.

P. Sch.

*Sorø Akademis skoles årsskrift
1966*

kan stadig fås til en pris af kr. 3,00 pr. stk. Der er også enkelte eksemplarer tilbage af årsskriftet for 1965 og for 1964. Formandens kontor, Falkoner Allé 7, København F., telf.: FA 1191, modtager bestillinger.

En soraner i det fremmede

John E. Lütchen-Lehn

John E. Lütchen-Lehn, der er født den 16. marts 1896, kom på Sorø 1912 og blev student 1916. Efter eksamen tog han med Pauli Dahl (s.'16) til dennes hjemstavn, Færøerne; her vågnede udlængselen, og han drog 1919 til Argentina, hvor han opholdt sig i tre år som landmåler og mineingeniør; han havde imidlertid ikke ro på sig og rejste 1927 til Venezuela. Her levede han i mange år, først som ingeniør og geofysiker ved amerikanske petroleumsselskaber i Maracaibo-distriktet, blev senere forretningsmand i hovedstaden Caracas og derefter regerings-landmåler i de vestlige stater. Han blev venezuelansk borger. 1954 trak han sig tilbage, tog til Jamaica (5 måneder) og Britisk Honduras (3 måneder), 1954—64 opholdt han sig Utila i Honduras; ved en kon-

kurs i Venezuela mistede han sine dér anbragte penge, men fik så tilbud om et job i Nicaragua, hvor han begyndte forfra.

En broget Odyssee!

I et brev til Bjørnestad fortæller han følgende om:

Den første tid i Venezuela:

Efter tre års ophold i Argentina kom jeg hjem, og selvfølgelig besøgte jeg Sorø. Jeg erindrer en samtale med lektor Frørup, om jeg ikke længtes ud igen. Der stod en globus i nærheden, og jeg sagde i spøg: Lad os sætte den i bevægelse, og hvor jeg sætter min finger, der tager jeg ud, når lejlighed bydes. Fingeren standsede globussen ved Maracaibosøen, og — mærkeligt nok — året efter sad jeg i Maracaibo.

Dengang gik der fanger på Plaza Bolivar og ryddede op; om det ene ben havde de en jernkæde, der i den anden ende havde en tung jernkugle, som de med nød og næppe kunne løfte for at flytte sig fremover. Man traf også indianske kvinder af Goajiro-stammen, med deres lange kjoler eller rettere klædebon, med tøfler med fine kvaster; når de var gift, havde de kenderne malet sort, det var et tabu: »Ikke pille«. Om morgenen lød mælkekemandens klokke fra gaden; han drev 3—4 køer foran sig, og køberen fik direkte mælken malket fra kørerne, så han da vidste, at den var uforfalsket; men pasteuriseret — ha — man skulle ikke være fintfølede.

Så ud i marken for at finde olie eller rettere for at finde muligheder; man lå i teltlejr, hvor man ikke kunne lukke eller låse døren; man vænnede sig til at sove let og vågne ved den mindste lyd; man sov ikke i senge, men i en hængekøje, her vænner man sig til at ligge diagonalt og ikke falde ud.

Tæt forbi lejren var der en landevej; men vi brugte muldyr og stier gennem

bjergene, der var bevoksede med kaktus; en dag blev min mule angst for et eller andet; følgen var, at jeg landede i en klynge kaktus, og det tog en hel måned at få pillet alle tornene ud.

Man måtte naturligvis se sig for, og når man hørte en lyd, som om man raslede med en tændstikæske, så vidste man, at klapperslangen advarede mod at blive trådt på. Ammoniak er intet mod den lugt, et stinkdyr kan lave, når det bliver forskrækket, hvilket sker, når kokken om natten jager det væk fra vore forråd.

Ja, de første indtryk var vel nok lige det modsatte af den fredelige, skyggefulde Filosofgang. — Jo, det regner nu og da i Danmark, man bruger endda udtrykket »Det øser spande ned«; men prøv en troperegn, så får man udtrykket bekræftet. Men man fryser aldrig — tværtimod er det en plage at have tøj på.

Børnene går da også nøgne, pigerne indtil 4-års-alderen, drengene indtil 6-7-års-alderen; utroligt, for de har da mere at skjule. Forøvrigt betragtes kvinderne som en mellemting mellem en slave og en opdrætningsko.

Ja, sådan trådte man barneskoene i explorationens tjeneste. Kan det interessere gamle soranere, kan jeg fortsætte en slags »Boganis Jagtbreve«.

SORANSK SAMFUNDS
ÅRSFEST

finder sted

lørdag den 15. oktober

på Sorø Akademi. Nærmere i septembernummeret. Tilmelding kan ske til kassereren, Irs. B. Husted-Andersen, Rådhuspladsen 16, København V., telefon 15 37 70. Da antallet af deltagere er begrænset, kan der blive tale om, at de sidste tilmeldinger ikke kan accepteres.

SORØ MINDER

HI-FI Longplaying grammofonplade

Konfirmationskøntate, Morgensange, sange fra Overskæring og Translokation

Indledning: Rektor Arne Østergaard (S 1929)

Indstudering og musikalsk ledelse: Organist Knud Vad (S 1955) og adjunkt G. Rischel, Sorø

Optagelse og fremstilling: Ingeniør Georg Philip Foss (S 1940)

ALT er klart til at gå i gang, og pladen vil kunne leveres inden jul, men

alt afhænger af gamle soranere

fordi vi — for at kunne gå i gang — må have mindst 370 forudbestillinger, der må være indgået

senest den 15. september 1966

Bestil *Årets Julegave* for gamle og unge soranere:

Grammofonpladen »SORØ MINDER«

pr. telefon: (01 32) FAsan 1191 eller skriftligt til Formandens Kontor, Falkoner Alle 7⁴, København F.

Pladen, der har en spilletid på ca. 30 minutter, kommer til at koste kr. 26,00, hvortil kommer emballerings- og forsendelsesudgifter, ca. kr. 3,00 for adresser i Danmark.

Såfremt De opgiver adresser på venner, De vil glæde med denne grammofonplade, sender Soransk Samfund gerne pladen direkte og opkræver beløbet hos Dem.

Pladen optages i Kirken og på Akademiet.

Det var dengang . . .

V d De, hvor »Soranerbræen« ligger? Nej, vel! Det gjorde jeg så sandelig heller ikke, men den stod omtalt her i bladet for 50 år siden af sin navngiver, daværende marinekaptajn Henning Bistrup, ledsaget af et positionskort med navne som Dove bugt, Bessels fjord og

Store Koldewey, som altsammen sagde mig temmelig lidt. Altså ombord i Blaa Bog efter H. B.:

Født i Godthåb 1879 som søn af kolonibestyrer B., på Sorø 1890—93, deltog i VALKYRIEN's togt til Vestindien 1901—02, i Mylius Erichsens Danmarksekspedition til Grønland 1906—08, og her kommer artiklen i S.B. aug. 1916 ind i billedet. Den indledes:

Netop på denne Tid for 8 Aar siden saa jeg den første Gang paa nært Hold. Ved tidligere Lejligheder, paa Efteraarsrejse i 1907 og langt borte fra, havde jeg set den ... men jeg havde, om jeg saa maa sige, endnu ikke taget Bræen kartografisk i Besiddelse ... Paa Kortet vil man kunne se den Rute, som vi tog med Slæden, men af og til lod vi den staa, og paa vore Skier med kun Bøssen paa Nakken gjorde vi Afstikkere for at undersøge, hvorledes Landet laa, naar et Næs eller en Fjeldskraaning skjulte, hvad der laa bag.

Den 17. maj stod vi atter ved et Endepunkt. Fra den 250 m Højde, som er vist paa Kortet, saa vi ind over den Bræ, som jeg i taknemlig Erindring om lykkelige Dage paa det kære gamle Academia Sorana har kaldt *SORANERBRÆEN*. Som en mægtig, stivnet Elv skyder Bræen sig ned mellem Fjældene. Det er vanskeligt at beskrive det imponerende Indtryk, man faar af vældig bunden Kraft, naar man stirrer ind over den massive Ismasse, der ligger foran En, skinnende hvid, glimtende og straalende ... Ja, herligt var det! Herlige Dage var det, som naar vi i sin Tid paa Sorø slap ud i de store, stille Skove paa Eventyr og Opdagelser. Dig til Ære, Academia Sorana, Jer til Ære, Soranere, har jeg opkaldt denne Bræ, som nu i Tusinder af Aar vil have dette Navn.

Således slutter den da kun 37-årige Henning Bistrup, der endte som chef for Søtransportvæsenet og døde 1948. Men hvor ligger da denne Soranerbræ? Det er faktisk ikke lykkedes at finde den aftegnet på almindeligt tilgængelige landkort, men den skal nok kunne ses på et mere udførligt grønlandskort: Position ca. 76 gr. nordlig bredde og 22 gr. nordlig længde i det nordøstlige hjørne af den store ø, sydvest for Danmarkshavn på en strækning nu kaldet Dronning Louises Land (tdl. Kong Wilhelm Land).

Mange af vor tids gammelsoranere

kunne sikkert berette om ligeså inspirerende oplevelser i det fremmede, men hvor bli'r de af? Skulle man »fordriste sig« til endnu engang at citere gamle Goethe: Nur die lumpe(n) sind bescheiden.

Elbs.

Gamle Soranere og soranske noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i sept.:

11. Restauratør *Leo Villy Axel Kirchert* (f. 1901), r.'19.
11. Dyrlæge *Verner Boesgaard* (f. 1906), Munkevænget 1, Slagelse.
12. *Povl Abrahamsen* (f. 1901), Maglekildevej 5°, Kbhvn. V.
17. Købmand *Erik Feodor Nielsen* (f. 1906), Rudkøbing.
18. Mrs. *Anne Margrethe Long*, f. Stubbe Teglbjærg (f. 1901), 54 Regent Drive, Skipton, Yorkshire, England.
20. Politibetjent *Dan Martini Hansen* (f. 1891), Holsted.
20. Forfatteren *Carl Weismann* (f. 1906), Strødam, Gadevang, Hillerød.
25. Civilingeniør (M. af I.) *Hans Østergaard Rasmussen* (f. 1906), Ternevej 2 B, Hvidovre.
29. *Aage Holm-Hansen* (f. 1896), på Sorø 1908—10, *Kai Holm-Hansen* (f. 1896), på Sorø 1908—11.
29. Papirhandler *Axel Jensen* (f. 1906), Nyborg.
29. Plantagebestyrer *Theophile Aton Andersen* (1916), Vejro, pr. Krage-næs.

*

Statstidende for mandag den 1. august 1966 meddeler, at ekspeditionsekretær i Landbrugsministeriet, cand. jur. *Johan Georg Madelung* (s.'34), er blevet dekoreret med officerkorset af den italienske fortjenstorden.

Under 12. juli 1966 er vicedirektør ved Københavns Belysningsvæsen, *Aage Høfler* (r.'19), udnævnt til ridder af Dannebrogordenen.

*

Dr. phil. *A. E. Porsild* (r.'17), der blev hædret med Massey-medaljen (omtalt i juninummeret), overrakt ham af Canadas generalguvernør, har udfoldet et betydningsfuldt virke:

Dr. Porsild, der er 65 år, har siden 1936 været chefbotaniker ved det canadiske nationalmuseum i Ottawa. Han har blandt andet tilbragt syv vintre og 10 somre i Alaska og det arktiske Canada for at udforske græsningsmulighederne for rensdyr. Som resultat heraf har han ledet omfattende og vellykkede forsøg med indførsel af tamrener til arktisk Canada. Porsild studerede i nogle år botanik og arktisk rejseteknik hos sin far, magister Morten P. Porsild, på den danske arktiske station på Disko i Grønland. Allerede i 1925 gik han i canadisk regerings-tjeneste.

*

Direktør i Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavl, lektor ved Landbohøjskolen *Arne Stauning* (r.'29), udtaler sig i forbrugerbladet »Tænk« om temaet »Giften i maden«. Han ønsker oprettelsen af det levnedsmiddelinstitut, hvis opførelse — af politiske årsager — har været forhalet i en halv snes år. Af særlig vigtighed er frugt og grønsager, vejen til større folkesundhed; til sætning af fremmede, skadende stoffer i disse fødevarer bør ubetinget undgås.

*

På Folkeligt Oplysnings Forbunds kulturuge på Hindsgavl koncentrerede man foredragene i relation til hovedtemaet: *Hvad er et menneske?* De indledtes den 27. juni af lektor *Halfdan Beck* (s.'23), som talte om arv og miljø, set ud fra et biologisk synspunkt.

Efter en gennemgang af det fundamentale i arvelighedsforskningen og udviklingslæren kom foredragsholde-

ren ind på miljøet, som man i vore dage tillægger for stor betydning; arv kan nemlig pludselig gøre sig gældende på tværs af miljøet. I ethvert menneske findes arveanlæg (gode og dårlige), som aldrig kommer til udfoldelse; mens miljøets påvirkning næsten altid giver sig til kende, kan arven være skjult i en generation og gå videre til den næste. Om man med fordel kan gribe ind i menneskets arveanlæg, så lektoren sig ikke i stand til at besvare, men muligheden må være der.

Også U-landsproblemer (disses intelligensreserver) og racehygiejnen kom lektor Beck ind på i sit foredrag, der satte sindene i stærk bevægelse, og bagefter drøftedes i fire samtalekredse.

*

Plus og minus om Ingemann:

I en kronik i »Politiken« om Christen Kold i anledning af, at det den 29. marts var 150 år, siden han fødtes, skriver prof. P. G. Lindhardt bl. andet: Den folkelige vækkelse kom siden, da han læste *Ingemanns historiske romaner* og blev »henrykt over at se at det danske folk havde været så stort og så lykkeligt, og at der havde været så skønt i Danmark, og nu var her dog så sølle«. Men: »hvad Danmark var, skal det atter blive, endnu er fædrenes ånd i live«. Og Ingemanns romaner havde givet ham »alle de følelser der skulle til for at være en dygtig krigsmand« — hvorfor han gik med i krigen 1848.

Sammenlign hermed teksten til en tegning af Storm P.: — Hvad er der i vejen med drengen? — Han er begyndt at læse Ingemanns romaner!

*

Fra Fredags-Klubben i »Berl. Tid.« (26. december 1965) hugger vi følgende om Soransk-Samfunds tidligere formand, dommer *John Knox* (1867—1943, formand 1937—43): Han ærgrede sig nu og da over, at en ældre retsbetjent bestandig sagde dommer KNOKS, skønt Knox udtales »Nox«.

En dag sagde dommeren til den ældre betjent:

— Jeg har sagt det så tit, men De bliver altså ved. Det er rigtigt, at mit navn skrives med K, men også rigtigt, at K'et er stumt. Husk det nu!

— Ja, vel hr. dommer, sagde retsbetjenten. Men så må jeg altså hedde NUHSEN, selv om jeg hedder Knudsen.

*

Ejeren af *Dragsholm* (Danmarks ældste verdslige hus) godsejer *J. F. Bøttger* (s. '29) og hans familie, er trætte af evig og altid at skulle gå rundt om voldgravene og sige: Adgang forbudt! Fra den 18. juni er *Dragsholm* åben for offentligheden; og publikum får for 3 kr. adgang til slottets 93 værelser. Der vises kunst i lokalerne, og riddersalen er omdannet til restaurant. Man håber for entreen at få nogle midler til at restaurere de efterhånden meget forfaldne rum.

Dragsholm, der eksisterede allerede i slutningen af 1100-tallet, husede i tårnkælderen som fange jarlen af *Bothwell* (1573—84); han ligger nu i *Faarevejle* kirke. I en periode har der været herregårdspension på borgen.

Foruden de mange rum kan man bese slottets kirke, dets teater, de gamle middelalderlige wc'er med afløbsrender direkte ned i voldgraven samt *Bothwells* fugtige fangerum. Dertil moderne kunst, keramik og antikke møbler.

*

Forårskoncert på skolen:

Ved forårskoncerten på skolen var der urpremiere på en ny melodi til *Aalkjærs* »Jeg er Havren«; den fremførtes af gymnasiekoret, dirigeret af adjunkt *Gunner Rischel*. Den nye melodi er skrevet af komponisten *Aage Primdal*, der er bedstefader til en af akademieleverne, *Erik Skjoldan Hansen*, der meget smukt foredrog *Schuberts* »Impromptu i as-dur«. Ikke færre end tre kor deltog. Skolekoret dirigeredes af organist *Knud Vad*.

Forfatteren *Carl Weismann* (r.'22), *Strødam*, der tidligere på grammofonplader har optaget fuglestemmer, har nu på en plade samlet rogle af sine optagelser af andre dyr (*Dingo*, *hyænen*, *ulven* o. s. v.) samt dertil knyttet en 81 sider stor tekstbog om de forskellige dyr. Tekstbogen hedder »Dyrenes stemmer«; kombinationen af bog og plade er en god idé.

*

Præsteskitte i Tandil:

Pastor C. Bakmann Christensen (f. 1917, s. '36), siden 1960 i *Tandil*, er den 19. april rejst hjem for at søge embede i Danmark. Han har gjort en stor indsats og vundet mange venner i *Argentina* som i sin tid i *Tyskland*. Da menigheden en uge forinden holdt afskedsfest, var kirken om formiddagen fyldt til sidste plads, og om aftenen samlede næsten 300 for at sige tak til præsteparret for dets gerning i kirken og blandt skolebørnene. Smukke og typisk argentinske gaver blev overrakt.

*

Som svar på formandens annonce om eksemplarer af den store *Sorø-Bog* har kgl. skovrider *A. Gram* (s. '15) foræret *Soransk Samfund* sit eksemplar, og to gamle soranere har meddelt, at de vil testamentere deres eksemplarer til *Samfundet*. Disse bøger vil, som tidligere nævnt, blive givet videre til unge soranere ved translokation.

*

Politikere og videnskabsmænd har i den senere tid arbejdet med tanken om at iværksætte en mere systematisk forskning af international politik. I næsten alle de vestlige lande, og i nogle af de østlige, er der i den sidste menneskealder opstået udenrigspolitiske institutter med en blanding af forsknings- og informationsvirksomhed.

I »*Berlingske Tidende*«s kronik den 16. august 1966 belyser soraneren *Johan Wilhelm* (s. '34) behovet for et sådant institut også i Danmark. *Johan Wilhelm* var medstifter af »*Det Udenrigs-*

politiske Selskab« i 1946 og har siden virket som dets sekretær. Han er medlem af selskabets bestyrelse og af redaktionen af selskabets publikationer »Fremtiden« og »Udenrigspolitiske Skrifter«.

*

Ny økonomiinspektør ved

Sorø Akademi:

Direktoraterne for gymnasieskolerne har meddelt, at man som økonomiinspektør ved Sorø Akademis skole pr. 1. september vil udnævne hotelejer *Hans Aage Kaad*, Hotel Dannebrog, Skælskør.

Den nyudnævnte økonomiinspektør er 48 år. Han har tidligere været sous-chef på revalideringscentret i Esbjerg. I 1963 købte Hans Aage Kaad Hotel Dannebrog, som han nu vil søge afhændet eller bortforpagtet, da det er hans hensigt hurtigst muligt at slå sig ned i Sorø.

*

Ove Arup:

Ingeniør *Ove Arup* (s.'13) fortalte i årets begyndelse i BBC om sit arbejde og sine ideer, og uden at trættes holdt den 70-årige seerne fangen (ved sine kloge ord om arkitektur og filosofi).

Vi har tidligere omtalt tildelingen til ham af guldmedaljen for arkitektur; i denne sammenhæng kan vi fortælle (efter meddelelse fra den gl. soraner K. V. P.):

I »The Ill. London News« for 8. januar 1966 er der en stærkt illustreret artikel om O. A. i anledning af, at »The Royal Institute of British Architects« for anden gang i 108 år har tildelt en ingeniør sin guldmedalje — eller rettere, har anbefalet the Sovereign at tildele en ingeniør, nemlig O. A., den: »the 70-year-old engineer Ove Arup (an Englishman)«. Første gang et sådant brud på traditionerne skete, var i 1960, da den italienske ingeniør P. L. Nervi fik den.

»But the choice is a natural one. It is hard to imagine anyone on the British building scene, who has made a more potent mark on our architecture ... «

»His consulting practise now employs 1000 people in four offices in Britain and 14 overseas«.

Der er billeder af ham selv og 8 af de værker, han har medvirket i eller skabt. Et af dem er koncerthuset i Sidney, et andet Arne Jacobsens St. Catherine's college i Oxford. Artiklen er underskrevet Michael Manser.

— Hermed er Arup ingenlunde gået i stå: Piccadilly Cirkus — Londons livligste og vel berømteste trafikknudepunkt, i myldretiden et trafikkaos, trafikmyndighedernes smertensbarn — skal nu fuldstændig ombygges. Tre planer herom er blevet forelagt, men kasseret, fordi de ikke tog tilstrækkeligt hensyn til trafikken; plan nr. 4, udarbejdet af Ove Arup og den britiske arkitekt lord Holford, har fået en positiv modtagelse i pressen; Londons byråd vil tage stilling til den engang i efteråret, og chancerne for en godkendelse er store, da Arup-Holford planen giver Piccadilly Cirkus en 60 procents forøgelse af trafikkapaciteten i forhold til trafikken i 1960; trafikmyndighederne havde forlangt mindst 50 procent. Enkeltheder i planen meddeles senere, hvis den godkendes.

REDAKTION:

Højagervej 67, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff. Tlf. 86 38 32 (ansvarshavende) og Algade 70, Vordingborg, overbibliotekar C. G. Elberling, Tlf. 511 (subs. 638).

EKSPEDITION:

Direktør N. E. Løgstrup, Hilda 337. Helgolandsgade 13, København V.

Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

Etablissementet

PARNAS

Telf.: (03) 63 06 36
Hotel - Restaurant

Elegante møde- og selskabs-
lokaler

Vis-a-vis Sorø Akademi

Åben medio april-oktober

Frede Lerche Madsen

MERKUR A/S

HERMODSGADE 14
ÆGIR 8888

*Kaffe og The
en gros*

Sorø Akademis I. Skovdistrikt

Har De kakkelovnen, har vi brændet

Telf. (03) 63 01 25

SVEGÅRDS BOGHANDEL SORØ

TLF. *27 . POSTKONTO 7163

Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt Nova Slagloddepulver - Nova Svejspulver

De kendte Kaina- og Nova-Produkter
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.
Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.

VISSINGGAARD LABORATORIUM

Vissinggaard pr. Brødstrup . Telf. Brødstrup 414

BANKEN for SORØ

OG OMEGN
Aktieselskab

Filial af Privatbanken
i København A/S

(03) 63 22 22
1. kl. værelser og smukke
selskabslokaler
Største og førende

HOTEL POSTGAARDEN, SORØ

TH. C. JENSEN

1ste KLASSES SKRÆDERI

Vedelsgade 14

(03) 63 03 58
Sorø

— anset og velset

Se det hos de førende tapet- og farvehandlere

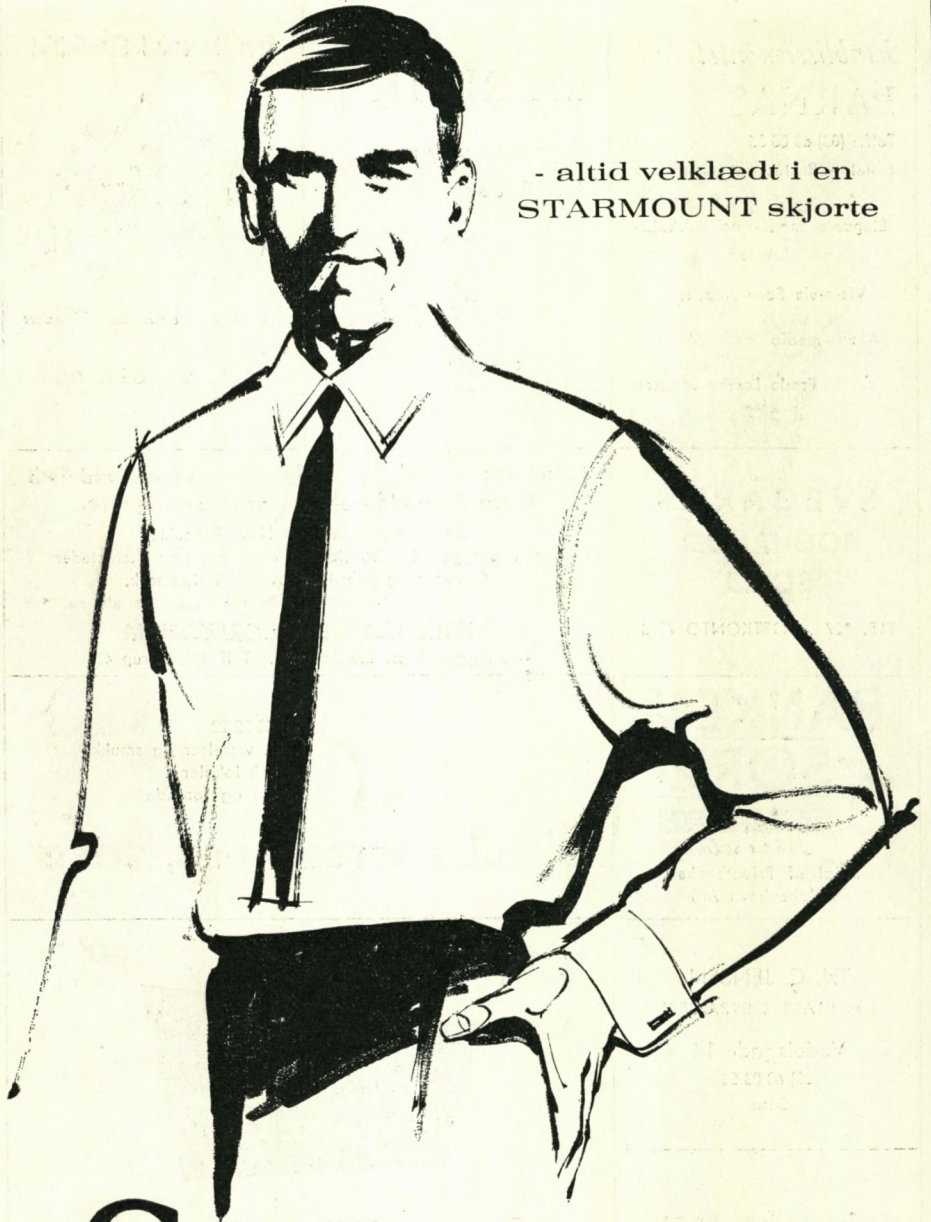
Landet over

Mogens Krog-Meyer
Højesteretssagfører

Gothersgade 109, K.
Minerva 5800

MR FULDMÆGTIG
LOUIS VICTOR A MATHIESEN
VESTERBROGADE 208-3 TV
79 KØBENHAVN V

- altid velklædt i en
STARMOUNT skjorte

STARMOUNT
ET VERDENSAVN